

Najczęstsze przyczyny zdarzeń drogowych na przejściach dla pieszych

kom. dr Paweł Tobiczek
asp. szt. Tomasz Lubiak
st. asp. Andrzej Amalio
asp. Andrzej Byrski
Zakład Prewencji i Ruchu Drogowego

Najczęstsze przyczyny zdarzeń drogowych na przejściach dla pieszych

Katowice 2023

Nadzór merytoryczny:
podinsp. Witold Kreihs

Redakcja, korekta, skład:
Paweł Mięsiak

© Szkoła Policji w Katowicach, Katowice 2023. Pewne prawa zastrzeżone.

Niniejsza publikacja w całości stanowi materiał dydaktyczny Szkoły Policji w Katowicach.
Publikacja dostępna jest na licencji:
Creative Commons – Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne – Na tych samych warunkach (CC-BY-NC-SA) 4.0 Polska.

Postanowienia licencji są dostępne pod adresem:
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/legalcode.pl>

Spis treści

Wstęp	4
1. Zdarzenia drogowe	5
1.1. Wypadek drogowy	5
1.2. Kolidzja drogowa	6
2. Uczestnicy ruchu drogowego	8
2.1. Kierujący i kierowcy.....	8
2.2. Niechronieni uczestnicy ruchu drogowego	8
2.3. Piesi	9
2.4. Ustąpienie pierwszeństwa	9
3. Przepisy ruchu drogowego dotyczące pieszych i kierujących	10
3.1. Prawa i obowiązki pieszego w ustawie Prawo o ruchu drogowym	10
3.2. Prawa i obowiązki kierującego względem pieszych w ustawie Prawo o ruchu drogowym.....	13
4. Wypadki drogowe z udziałem pieszych	15
4.1. Wypadki drogowe na przejściach dla pieszych.....	16
4.2. Czynniki wpływające na występowanie zdarzeń drogowych na przejściach dla pieszych.....	17
Bibliografia	20

Dla każdego społeczeństwa bezpieczeństwo pieszych powinno być kwestią kluczową. Oznacza ono ochronę ludzi, którzy poruszają się po ulicach pieszo przed ryzykiem wypadków, które mogą prowadzić do poważnych obrażeń lub śmierci. Dlatego też, na całym świecie władze państw podejmują wiele działań, aby poprawić bezpieczeństwo pieszych i zminimalizować ryzyko wypadków.

Jednym z kluczowych punktów, jeżeli chodzi o zapewnienie bezpieczeństwa pieszych, jest ich świadomość dotycząca zagrożeń, które mogą oni napotkać na drodze. W związku z tym bardzo istotną kwestią jest zwiększenie świadomości społecznej w tej kwestii. Pozwoli to na zrozumienie przez społeczeństwo, że piesi są narażeni na ryzyko wypadków na drodze w dużo większym stopniu niż pozostali użytkownicy. Dlatego też każdy z nich, zarówno pieszy jak i kierowca, powinien zachować szczególną ostrożność.

Oczywiście oprócz świadomości społecznej bardzo istotną kwestią, jeżeli chodzi o bezpieczeństwo pieszych jest odpowiednia infrastruktura dróg. Odpowiednie zabezpieczenie w postaci chodników, sygnalizacji świetlnej czy też oznakowanych przejść dla pieszych może zapewnić odpowiednie bezpieczeństwo.

Kolejna bardzo ważna sprawa to odpowiednio skonstruowane przepisy prawne, w tym w szczególności przepisy ruchu drogowego, których przestrzegać powinni zarówno kierowcy jak i piesi. Kierowcy pod kątem ustąpienia pierwszeństwa pieszym czy też zachowania szczególnej ostrożności jeżeli widzą zbliżającego się do przejścia dla pieszych jak również przestrzegania ograniczeń prędkości tak aby zminimalizować możliwość wypadku. Ze strony pieszych przestrzeganie przepisów ruchu drogowego będzie opierało się na bezpiecznym poruszaniu się po drodze, czyli korzystaniu z przejść dla pieszych, a w przypadku ich braku przekraczanie drogi w miejscu, gdzie jest najlepsza widoczność. Należy również uświadomić konieczność noszenia przez pieszych odblaskowych ubrań czy też odblasków w miejscach, gdzie są słabo widoczni.

Rozdział 1.

Zdarzenia drogowe

Zdarzenie drogowe najprościej można określić jako wydarzenie, które miało miejsca na drodze czy też poza nią np. na parkingu, niezależnie od tego, czy są jakieś ofiary, osoby poszkodowane (zabici lub ranni) czy też doszło jedynie do strat materialnych.

Zgodnie z Zarządzeniem nr 30 KGP z dnia 22 września 2017 r. w sprawie pełnienia służby na drogach zdarzenia drogowe dzielimy na:

- wypadki drogowe,
- kolizje drogowe¹.

1.1. Wypadek drogowy

Najogólniej rzecz ujmując zdarzenie drogowe to takie zdarzenie, które ma związek z ruchem pojazdów i osób w wyniku którego nastąpiło uszkodzenie ciała lub śmierć osoby.

Wypadek drogowy jest penalizowany w art. 177 § 1 Kodeksu Karnego, w którym jest mowa o tym, że: kto, naruszając, chociażby nieumyślnie, zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym, powoduje nieumyślnie wypadek, w którym inna osoba odniosła obrażenia ciała określone w art. 157 § 1, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3. Dodatkowo art. 177 § 2 określa, że jeżeli następstwem wypadku jest śmierć innej osoby albo ciężki uszczerbek na jej zdrowiu, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8. Warto również w tym miejscu wspomnieć o § 3 powyższego artykułu gdzie jest mowa o tym, że jeżeli pokrzywdzonym jest wyłącznie osoba najbliższa, ściganie przestępstwa określonego w § 1 następuje na jej wniosek².

Uszczerbek na zdrowiu, zgodnie z przepisami prawa karnego, można podzielić na ciężki, średni lub lekki. Ciężki uszczerbek na zdrowiu to taki, który opisany jest w art. 156. § 1. Kodeksu Karnego, który mówi o tym, że ciężki uszczerbek na zdrowiu może być w postaci pozbawienia człowieka wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub też innego ciężkiego kalectwa, ciężkiej choroby nieuleczalnej lub długotrwałej, choroby realnie zagrażającej życiu, trwałej choroby psychicznej, całkowitej albo znacznej trwałej niezdolności do pracy w zawodzie lub trwałego, istotnego zeszpenienia lub zniekształcenia ciała.

¹ Zarządzenie nr 30 KGP z dnia 22 września 2017 r. w sprawie pełnienia służby na drogach.

² Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny.

Średni i lekki uszczerbek na zdrowiu to taki, który opisany jest w art. 157 Kodeksu Karnego. Średni uszczerbek to inne niż wskazane powyżej naruszenie czynności ciała lub rozstrój zdrowia, ale trwające więcej niż 7 dni. Natomiast lekki uszczerbek na zdrowiu to takie naruszenie czynności ciała lub rozstrój zdrowia, które trwa nie dłużej niż 7 dni³.

Dodatkowo zgodnie z Zarządzeniem nr 30 KGP z dnia 22 września 2017 r. w sprawie pełnienia służby na drogach § 1 ust. 2 pkt. 4 wypadek drogowy to to zdarzenie drogowe, w wyniku którego jest osoba zabita lub ranna.

1.2. Kolidacja drogowa

Z kolei kolidacja drogowa, to takie zdarzenie drogowe, w wyniku którego nastąpiły jedynie straty materialne, a osoby w nim uczestniczące nie doznały żadnych urazów ani tym bardziej nie poniosły śmierci. Pojęcie kolidacji wprost nie funkcjonuje na gruncie prawa polskiego. W polskim prawie kolidacja może być zakwalifikowana jako spowodowanie zagrożenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym (art. 86 KW), czy też naruszanie przepisów o ruchu drogowym (art. 97 KW), jak również niezachowanie ostrożności przy korzystaniu z dróg wewnętrznych (art. 98 KW).

Tak więc zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym, określone jest w art. 86 Kodeksu Wykroczeń. W § 1 tegoż artykułu jest mowa o tym, że kto na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu, nie zachowując należytej ostrożności, powoduje zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym, podlega karze grzywny. Dodatkowo art. 86 § 2 mówi o tym, że kto dopuszcza się wykroczenia określonego w § 1, znajdując się w stanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny, a § 3 tegoż artykułu określa, że w razie popełnienia wykroczenia określonego w § 1 przez osobę prowadzącą pojazd można orzec zakaz prowadzenia pojazdów.

W art. 86 § 1a. Kodeksu Wykroczeń określono również czyn kwalifikowany zagrożenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym, który występuje wtedy jeżeli następstwem wykroczenia, o którym mowa w § 1, jest spowodowanie naruszenia czynności narządu ciała lub rozstrój zdrowia innej osoby, sprawca podlega karze grzywny w wysokości nie niższej niż 1500 złotych⁴.

Należy tutaj również wskazać, że pojęcie kolidacji może wyczerpać również art. 97 Kodeksu Wykroczeń, który mówi o tym, że uczestnik ruchu lub inna osoba znajdująca się na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu, a także właściciel lub posiadacz pojazdu, który wykracza przeciwko innym przepisom ustawy z dnia

³ Tamże.

⁴ Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń.

20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym lub przepisom wydanym na jej podstawie, podlega karze grzywny do 3.000 złotych albo karze nagany⁵.

Kolejnym artykułem Kodeksu Wykroczeń którego przekroczenie może być zakwalifikowane jako kolizja jest art. 98, który mówi o tym, że Kto, prowadząc pojazd poza drogą publiczną, strefą zamieszkania lub strefą ruchu, nie zachowuje należytej ostrożności, czym zagraża bezpieczeństwu innej osoby, podlega karze grzywny albo karze nagany⁶.

---

⁵ Tamże.

⁶ Tamże.

Rozdział 2.

Uczestnicy ruchu drogowego

W zdarzeniach drogowych może uczestniczyć każda osoba będąca uczestnikiem ruchu, a także inne osoby przebywające na drodze. Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym uczestnikami ruchu drogowego są: piesi, osoby poruszające się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch, kierujący, a także inne osoby przebywające w pojeździe lub na pojeździe znajdującym się na drodze⁷.

2.1. Kierujący i kierowcy

Kierujący – osoba, która kieruje pojazdem lub zespołem pojazdów, a także osoba, która prowadzi kolumnę pieszych, jedzie wierzchem albo pędzi zwierzęta pojedynczo lub w stadzie⁸.

Istotna różnica pomiędzy kierowcą, a kierującym jest taka, że kierujący nie musi mieć uprawnień do kierowania pojazdami. Jako przykład kierującego można podać kursanta przygotowującego się do egzaminu na prawo jazdy.

Natomiast kierowca to osoba uprawniona do kierowania pojazdem silnikowym lub motorowerem⁹. Musi on posiadać odpowiednie uprawnienia to kierowania konkretnym rodzajem pojazdów, czyli prawo jazdy lub inne specjalistyczne uprawnienia w zależności jakimi pojazdami się porusza.

2.2. Niechronieni uczestnicy ruchu drogowego

Uczestnikami ruchu drogowego, którzy biorą udział w zdarzeniach drogowych są niechronieni uczestnicy ruchu drogowego. Są to te osoby, które nie są chronione w żaden sposób przez nadwozie pojazdu, w przeciwieństwie do kierowcy, który w momencie zdarzenia drogowego może liczyć nie tylko na ochronę przez karoserię, ale i na zabezpieczenia, które są zamontowane w pojeździe, takiej jak m.in. poduszki powietrzne, czy pasy bezpieczeństwa itp.

Do niechronionych uczestników ruchu drogowego zaliczamy pieszych, kierujących rowerami, hulajnogami elektrycznymi oraz urządzeniami transportu osobistego i urządzeniami wspomagającymi ruch.

---

⁷ Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym.

⁸ Tamże.

⁹ Tamże.

2.3. Piesi

Jednymi z uczestników ruchu drogowego są piesi. Przepisom dotyczącym właśnie pieszych poświęcony został cały rozdział w ustawie Prawo o ruchu drogowym. Dodatkowo jest on pierwszym rozdziałem tej ustawy, co niewątpliwie wskazuje na dużą wagę zagadnienia dotyczącego ich bezpieczeństwa.

Pieszy – Osoba znajdującą się poza pojazdem na drodze i niewykonującą na niej robót lub czynności przewidzianych odrębnymi przepisami. Za pieszego uważa się również osobę prowadzącą, ciągnącą lub pchającą rower, motorower, motocykl, hulajnogę elektryczną, urządzenie transportu osobistego, urządzenie wspomagające ruch, wózek dziecięcy, podręczny lub inwalidzki, osobę poruszającą się w wózku inwalidzkim, a także dziecko w wieku do 10 lat kierujące rowerem pod opieką osoby dorosłej¹⁰.

2.4. Ustąpienie pierwszeństwa

Pojęcie „ustąpienie pierwszeństwa” zgodnie z Prawem o ruchu drogowym określa zachowanie zarówno względem pojazdu jak i pieszego. Kto ma pierwszeństwo przejazdu czy przejścia określają przepisy, sygnalizacja świetlna, znaki drogowe i kierujący ruchem. Wskazują one pierwszeństwo przejazdu czy przejścia przed innymi.

Powstrzymanie się od ruchu, jeżeli ruch mógłby zmusić kierującego do zmiany kierunku lub pasa ruchu albo istotnej zmiany prędkości, pieszego do zatrzymania się, zwolnienia lub przyspieszenia kroku, a osobę poruszającą się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch – do zatrzymania się, zmiany kierunku albo istotnej zmiany prędkości¹¹.

---

¹⁰ Tamże.

¹¹ Tamże.

Rozdział 3.

Przepisy ruchu drogowego dotyczące pieszych i kierujących

W ostatnich latach dużą wagę przywiązuje się w szczególności do niechronionych uczestników ruchu drogowego jakimi są piesi. Biorąc powyższe pod uwagę 1 czerwca 2021 r. weszły w życie znowelizowane przepisy ustawy Prawo o ruchu drogowym. Najważniejsze z wprowadzonych zmian dotyczące pieszych to zwiększenie zakresu ochrony pieszego w rejonie przejścia dla pieszych oraz nałożenie na niego obowiązku zachowania szczególnej ostrożności. Celem tych regulacji była poprawa bezpieczeństwa wszystkich uczestników ruchu drogowego, a w szczególności pieszego.

Przepisy te dotyczą m.in.:

- zachowania się kierowcy, który musi stworzyć możliwość bezpiecznego przejścia przez jezdnię zarówno pieszym znajdującym się na przejściu, jak również tym, którzy na nie wchodzą. Jest on w związku z tym zobowiązany do zmniejszenia prędkości tak, aby nie narazić na niebezpieczeństwo pieszego oraz ustąpienia pierwszeństwa pieszemu wchodzącemu na przejście;
- obowiązku zachowania szczególnej ostrożności przez pieszego zarówno podczas przechodzenia, jak i wchodzenia na jezdnię lub torowisko. Dodatkowo w obrębie przejść przez jezdnię i torowisko pieszych obowiązuje zakaz korzystania z telefonów komórkowych oraz innych urządzeń elektronicznych, które ograniczają możliwość obserwacji sytuacji w ruchu drogowym.

3.1. Prawa i obowiązki pieszego w ustawie Prawo o ruchu drogowym

Pieszy jest, podobnie jak osoby kierujące pojazdami, a także inne osoby przebywające w pojeździe lub na pojeździe znajdującym się na drodze, uczestnikiem ruchu drogowego. W związku z powyższym, aby wszyscy oni mogli bezpiecznie funkcjonować pieszy również musi więc stosować się do pewnych zasad, ale ma też swoje prawa.

Prawo nakazuje pieszym przestrzeganie konkretnych zasad w trakcie uczestniczenia w ruchu drogowym. Mówi o tym art. 11 ustawy Prawo o ruchu drogowym. Określone są w nim zasady korzystania przez pieszego z chodnika, pobocza, drogi dla pieszych i jezdni. Zgodnie z nimi:

1. Pieszy jest obowiązany korzystać z drogi dla pieszych lub drogi dla pieszych i rowców, a w razie ich braku – z pobocza. Jeżeli nie ma pobocza lub czasowo nie można z niego korzystać, pieszy może korzystać z jezdni, pod warunkiem zajmowania

miejsca jak najbliżej jej krawędzi i ustępowania miejsca nadjeżdżającemu pojazdowi.

2. Pieszy idący po poboczu lub jezdni jest obowiązany iść lewą stroną drogi.
3. Piesi idący jezdnią są obowiązani iść jeden za drugim. Na drodze o małym ruchu, w warunkach dobrej widoczności, dwóch pieszych może iść obok siebie.
4. Korzystanie przez pieszego z drogi dla rowerów jest dozwolone tylko w razie braku drogi dla pieszych, drogi dla pieszych i rowerów lub pobocza albo niemożności korzystania z nich. Pieszy, z wyjątkiem osoby niepełnosprawnej, korzystając z tej drogi, jest obowiązany ustąpić miejsca osobie poruszającej się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch, kierującemu rowerem, hulajnogą elektryczną lub urządzeniem transportu osobistego.
4. (a) Pieszy poruszający się po drodze po zmierzchu poza obszarem zabudowanym jest obowiązany używać elementów odblaskowych w sposób widoczny dla innych uczestników ruchu, chyba że porusza się po drodze dla pieszych, drodze dla pieszych i rowerów lub drodze dla rowerów.
5. Przepisów ust. 1-4a nie stosuje się w strefie zamieszkania. W strefie tej pieszy korzysta z całej szerokości drogi i ma pierwszeństwo przed pojazdem oraz osobą poruszającą się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch¹².

Z kolei art. 13 ustawy Prawo o ruchu drogowym, określa zasady przechodzenia pieszego przez jezdnię, drogę dla rowerów lub torowisko. Jest w nim określone, że:

1. Pieszy wchodzący na jezdnię, drogę dla rowerów lub torowisko albo przechodzący przez te części drogi jest obowiązany zachować szczególną ostrożność oraz korzystać z przejścia dla pieszych.
1. (a) Pieszy znajdujący się na przejściu dla pieszych ma pierwszeństwo przed pojazdem. Pieszy wchodzący na przejście dla pieszych ma pierwszeństwo przed pojazdem, z wyłączeniem tramwaju.
2. Przechodzenie przez jezdnię lub drogę dla rowerów poza przejściem dla pieszych jest dozwolone na przejściu sugerowanym albo poza przejściem sugerowanym, jeżeli odległość od przejścia dla pieszych przekracza 100 m. Jeżeli jednak skrzyżowanie znajduje się w odległości mniejszej niż 100 m od wyznaczonego przejścia dla pieszych, przechodzenie jest dozwolone również na tym skrzyżowaniu.
3. Przechodzenie przez jezdnię lub drogę dla rowerów poza przejściem dla pieszych, o którym mowa w ust. 2, jest dozwolone tylko pod warunkiem, że nie spowoduje zagrożenia bezpieczeństwa ruchu lub utrudnienia ruchu pojazdów. Pieszy jest obowiązany ustąpić pierwszeństwa pojazdom i do przeciwległej krawędzi jezdni

¹² Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym.

lub drogi dla rowerów iść drogą najkrótszą, prostopadle do osi jezdni lub drogi dla rowerów.

4. Jeżeli na drodze znajduje się tunel lub wiadukt dla pieszych albo pieszych i rowerów, pieszy jest obowiązany korzystać z niego.
5. Na obszarze zabudowanym na drodze dwujezdniowej pieszy, przechodząc przez jezdnię, jest obowiązany korzystać tylko z przejścia dla pieszych.
6. Przechodzenie przez torowisko wyodrębnione z jezdni jest dozwolone na przejściu dla pieszych albo przejściu sugerowanym. Przepisy ust. 3 stosuje się odpowiednio.
7. Jeżeli wysepka dla pasażerów na przystanku komunikacji publicznej łączy się z przejściem dla pieszych, przechodzenie do i z przystanku jest dozwolone tylko po tym przejściu.
8. Jeżeli przejście dla pieszych wyznaczone jest na drodze dwujezdniowej, przejście na każdej jezdni uważa się za przejście odrębne. Przepis ten stosuje się odpowiednio do przejścia dla pieszych w miejscu, w którym ruch pojazdów jest rozdzielony wysepką lub za pomocą innych urządzeń na jezdni¹³.

Kolejnym przepisem dotyczących pieszych jest art. 14 ustawy Prawo o ruchu drogowym, który mówi o tym, że zabrania się:

- 1) wchodzenia na jezdnię:
  - a) bezpośrednio przed jadący pojazd, w tym również na przejściu dla pieszych,
  - b) spoza pojazdu lub innej przeszkody ograniczającej widoczność drogi;
- 2) przechodzenia przez jezdnię w miejscu o ograniczonej widoczności drogi;
- 3) zwalniania kroku lub zatrzymywania się bez uzasadnionej potrzeby podczas przechodzenia przez jezdnię lub torowisko;
- 4) przebiegania przez jezdnię;
- 5) chodzenia po torowisku;
- 6) wchodzenia na torowisko, gdy zapory lub półzapory są opuszczone lub opuszczanie ich rozpoczęto;
- 7) przechodzenia przez jezdnię w miejscu, w którym urządzenie zabezpieczające lub przeszkoda oddzielają drogę dla pieszych albo chodnik od jezdni, bez względu na to, po której stronie jezdni one się znajdują.

Zgodnie z art. 15 ustawy Prawo o ruchu drogowym przepisów z powyższych artykułów, czyli 11-14 – nie stosuje się w razie zamknięcia ruchu pojazdów na drodze¹⁴.

---

¹³ Tamże.

¹⁴ Tamże.

3.2. Prawa i obowiązki kierującego względem pieszych w ustawie

Prawo o ruchu drogowym

Kierujący ma względem pieszego swoje obowiązki które również wynikają z ustawy Prawo o ruchu drogowym. Mówi o nich m.in. art. 26. Jest w nim mowa o tym, że:

1. Kierujący pojazdem, zbliżając się do przejścia dla pieszych, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność, zmniejszyć prędkość tak, aby nie narazić na niebezpieczeństwo pieszego znajdującego się na tym przejściu albo na nie wchodzącego i ustąpić pierwszeństwa pieszemu znajdującemu się na tym przejściu albo wchodzącemu na to przejście, z zastrzeżeniem ust. 1a.
- 1a. Kierujący tramwajem, zbliżając się do przejścia dla pieszych, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność, zmniejszyć prędkość tak, aby nie narazić na niebezpieczeństwo pieszego znajdującego się na tym przejściu i ustąpić pierwszeństwa pieszemu znajdującemu się na tym przejściu.
2. Kierujący pojazdem, który skręca w drogę poprzeczną, jest obowiązany ustąpić pierwszeństwa pieszemu przechodzącemu na skrzyżowaniu przez jezdnię drogi, na którą wjeżdża.
3. Kierującemu pojazdem zabrania się:
  - 1) wyprzedzania pojazdu na przejściu dla pieszych i bezpośrednio przed nim, z wyjątkiem przejścia, na którym ruch jest kierowany;
  - 2) omijania pojazdu, który jechał w tym samym kierunku, lecz zatrzymał się w celu ustąpienia pierwszeństwa pieszemu;
  - 3) jazdy wzdłuż po drodze dla pieszych lub przejściu dla pieszych, z zastrzeżeniem art. 33 ust. 6, art. 33a ust. 2 oraz art. 33b ust. 2.
4. Kierujący pojazdem, przejeżdżając przez drogę dla pieszych lub drogę dla pieszych i rowerów, jest obowiązany jechać powoli i ustąpić pierwszeństwa pieszemu.
5. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio podczas jazdy po placu, na którym, ze względu na brak wyodrębnienia jezdni i dróg dla pieszych lub dróg dla pieszych i rowerów, ruch pieszych i pojazdów odbywa się po tej samej powierzchni.
6. Kierujący pojazdem jest obowiązany zachować szczególną ostrożność przy przejeżdżaniu obok oznaczonego przystanku tramwajowego nieznajdującego się przy drodze dla pieszych lub drodze dla pieszych i rowerów. Jeżeli przystanek nie jest wyposażony w wysepkę dla pasażerów, a na przystanek wjeżdża tramwaj lub stoi na nim, kierujący jest obowiązany zatrzymać pojazd w takim miejscu i na taki czas, aby zapewnić pieszemu swobodne dojście do tramwaju lub na drogę dla pieszych lub drogę dla pieszych i rowerów. Przepisy te stosuje się odpowiednio przy ruchu innych pojazdów komunikacji publicznej.

7. W razie przechodzenia przez jezdnię osoby niepełnosprawnej, używającej specjalnego znaku, lub osoby o widocznej ograniczonej sprawności ruchowej, kierujący jest obowiązany zatrzymać pojazd w celu umożliwienia jej przejścia¹⁵.

---

¹⁵ Tamże.

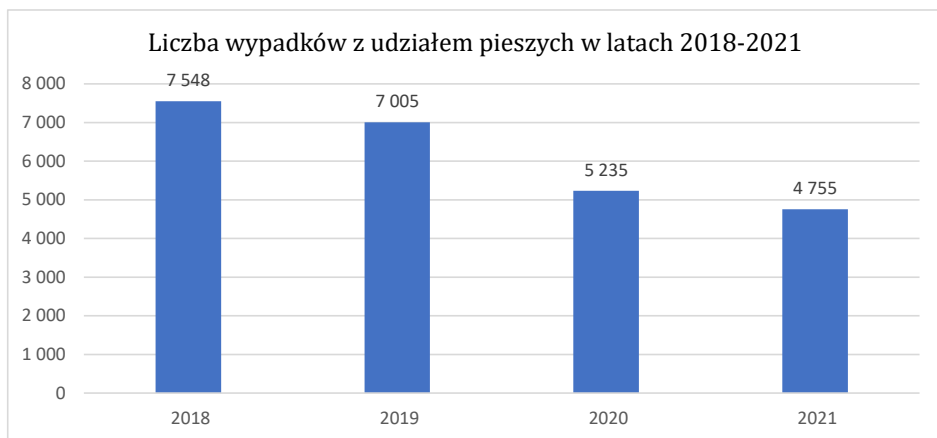

Rozdział 4.

Wypadki drogowe z udziałem pieszych

Pomimo wymienionych wyżej zakazów i nakazów zarówno względem pieszych jak i kierujących liczba zdarzeń w rejonach przejść dla pieszych jest nadal wysoka. Poniżej przytoczymy kilka statystyk.

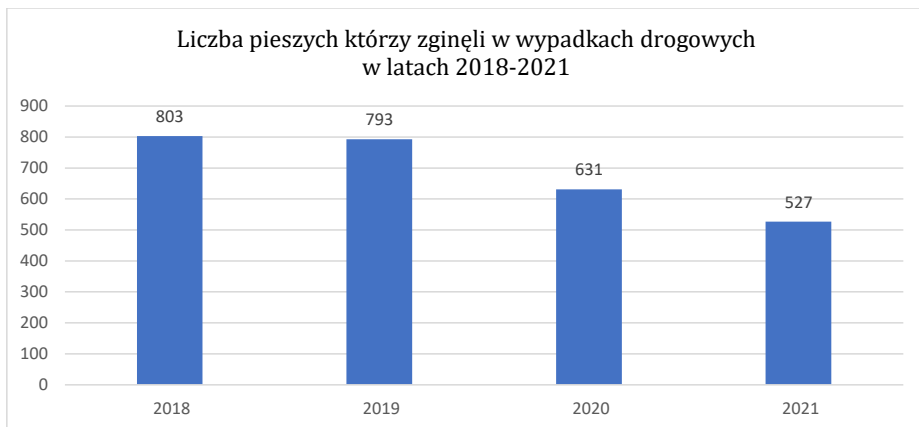
Pierwsza z nich będzie się odnosiła do liczby wypadków drogowych z udziałem pieszych.

Wykres 1. Liczba wypadków z udziałem pieszych w latach 2018-2021 (wykresy opracowane przez autorów)

Jak widać z powyższego wykresu liczba wypadków z udziałem pieszych w latach 2018-2021 z roku na rok maleje. Przyczyną takiego stanu rzeczy może być polepszająca się z roku na rok infrastruktura drogowa, szczególnie ta w miejscach przejść dla pieszych, ale i zaostrzające się przepisy w zakresie ochrony pieszych uczestników ruchu drogowego.

Innym elementem, który można przedstawić statystycznie jest liczba pieszych, którzy zginęli w wypadkach drogowych w latach 2018-2021.

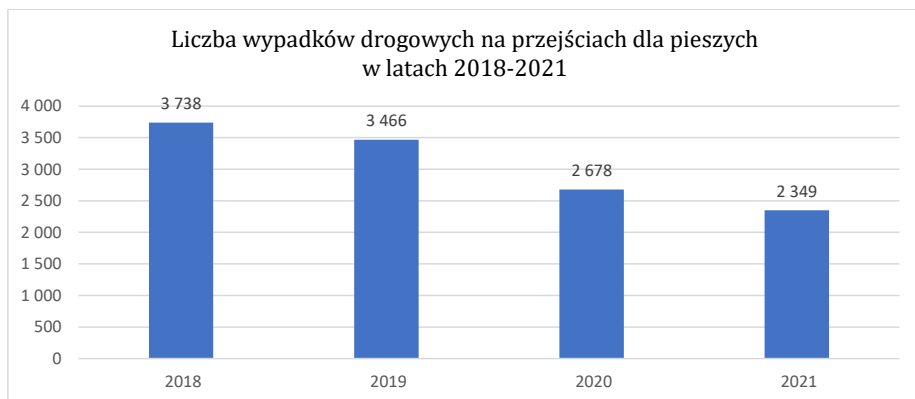

Wykres 2. Liczba pieszych, którzy zginęli w wypadkach drogowych w latach 2018-2021

I znowu z powyższego wykresu wysuwa się malejący trend w liczbie pieszych, którzy ponieśli śmierć w wyniku wypadków drogowych. Oczywiście taki trend jest bardzo dobrym zjawiskiem i należy mieć nadzieję, że utrzyma się on w następnych latach.

4.1. Wypadki drogowe na przejściach dla pieszych

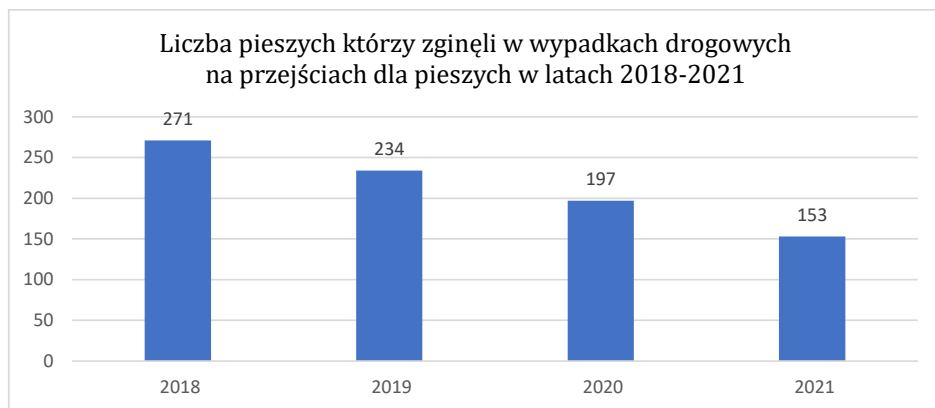
Najwięcej zdarzeń z udziałem pieszych miało miejsce na przejściach dla pieszych. Poniżej przedstawiono kilka statystyk z tego zakresu.

Wykres 3. Liczba wypadków drogowych na przejściach dla pieszych w latach 2018-2021

I znowu sytuacja się powtarza z ogólnym trendem spadkowym, jeżeli chodzi o liczbę wypadków drogowych na przejściach dla pieszych. Cały czas oczywiście liczba ogólna jest bardzo wysoka natomiast z roku na rok sytuacja się poprawia.

Podobnie sprawa wygląda, jeżeli chodzi o pieszych, którzy ponieśli śmierć w wypadkach na przejściach dla pieszych. Przedstawiono to na wykresie poniżej.

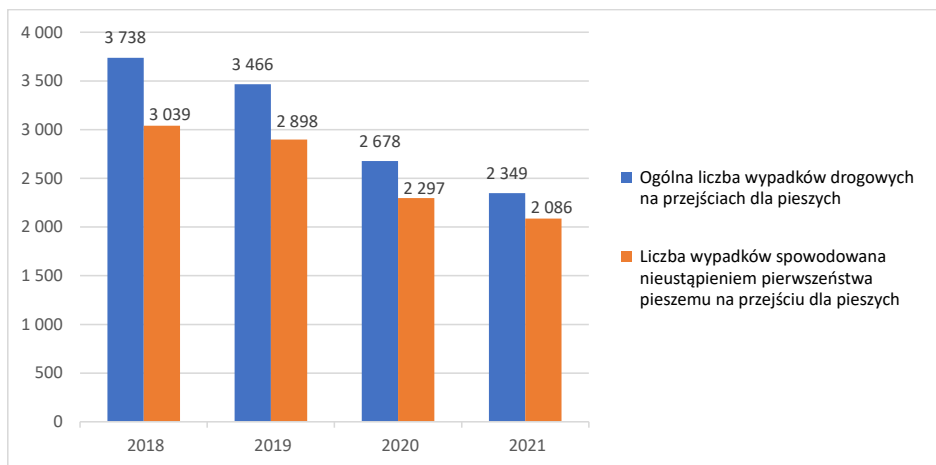

Wykres 4. Liczba pieszych, którzy zginęli w wypadkach na przejściach dla pieszych w latach 2018-2021

Jak widać z powyższego wykresu, a co powinno cieszyć, liczba osób, które poniosły śmierć w wypadkach na przejściach dla pieszych w latach 2018-2021 zmniejszyła się z 271 do 153 czyli spadła o 46%.

4.2. Czynniki wpływające na występowanie zdarzeń drogowych na przejściach dla pieszych

Głównym czynnikiem powodującym potrącenie pieszego było nieustąpienie mu pierwszeństwa na przejściu dla pieszych.

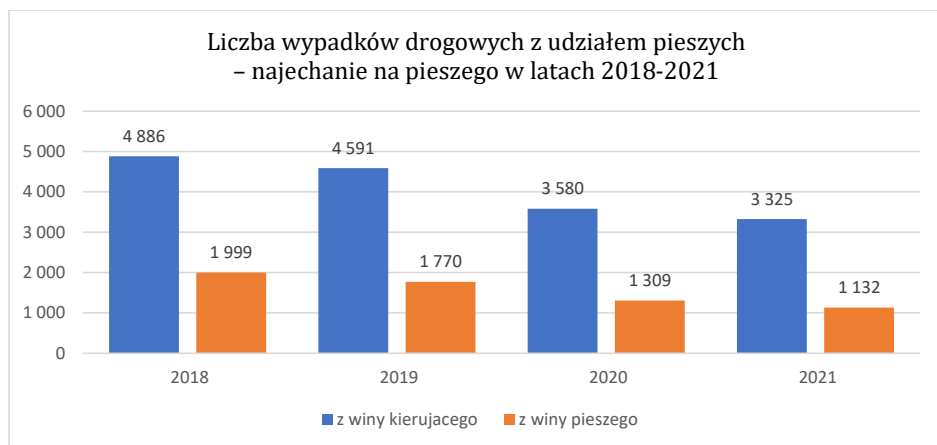

Wykres 5. Porównanie liczby wypadków drogowych na przejściach dla pieszych z liczbą spowodowaną nieustąpieniem pierwszeństwa pieszemu w latach 2018-2021

Jak widać z powyższego wykresu, właściwie w przedziale 81-88% przyczynami wypadków z udziałem pieszych w rejonie przejść dla pieszych jest nieustąpienie pierwszeństwa pieszemu. Dodatkowo od roku 2018 do 2021 widoczny jest trend wzrostowy w udziale wypadków spowodowanych nieustąpieniem pierwszeństwa pieszemu na przejściu dla pieszych w ogólnej liczbie wypadków drogowych na przejściach dla pieszych. I taka wielkość utrzymuje się we wszystkich porównywanych latach. Można bezsprzecznie stwierdzić, że jest to najczęstsza przyczyna tego typu zdarzeń.

Innym czynnikiem wpływającym w znacznym stopniu na liczbę wypadków z udziałem pieszych jest niezachowanie ostrożności, czego skutkiem jest najechanie na pieszego z winy kierującego lub pieszego. Tutaj mamy do czynienia ze statystyką dotyczącą ogólnej liczby wypadków, nie tylko na przejściach dla pieszych, ale można to odnieść również do tej kategorii.

Na wykresie poniżej wyraźnie widać, że to nie piesi są głównymi sprawcami najechania na nich, ale właśnie kierowcy, którzy właściwie w stosunku ok 75% do 25% „wygrywają” w tej niechlubnej statystyce.

Wykres 6. Liczba wypadków drogowych z udziałem pieszych – najechanie na pieszego w latach 2018-2021 z podziałem na winę kierującego i pieszego

Oprócz wyżej wymienionych czynników wpływających na liczbę wypadków w pobliżu przejść dla pieszych dodatkowo również można wymienić:

- 1) nadmierną prędkość pojazdu przed przejściem dla pieszych, co powoduje brak możliwości jego zahamowania lub też omińnięcia pieszego, który znajduje się na przejściu dla pieszych i jednocześnie na torze jazdy pojazdu,
- 2) ograniczoną widoczność zarówno pieszego przez kierującego, jak i odwrotnie, co powoduje:
  - a) wjazd pojazdu na przejście dla pieszych przy ograniczonej widoczności przejścia lub jej braku;
  - b) wejście pieszego na przejście dla pieszych przy braku lub też ograniczonej widoczności pojazdu.
- 3) wjazd pojazdu lub też wejście pieszego na przejście dla pieszych przy czerwonym sygnale świetlnym;
- 4) niezachowanie odpowiedniej prędkości do warunków drogowych przez pojazd przy dojeździe do przejścia dla pieszych.

Bibliografia

- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz.U. 2022 r., poz. 1138 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (Dz.U. 2022 r., poz. 2151 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. 2022 r., poz. 988 z późn. zm.).
- Wypadki Drogowe w Polsce w 2018 roku. Komenda Główna Policji, Biuro Ruchu Drogowego. Warszawa 2019.
- Wypadki Drogowe w Polsce w 2019 roku. Komenda Główna Policji, Biuro Ruchu Drogowego. Warszawa 2020.
- Wypadki Drogowe w Polsce w 2020 roku. Komenda Główna Policji, Biuro Ruchu Drogowego. Warszawa 2021.
- Wypadki Drogowe w Polsce w 2021 roku. Komenda Główna Policji, Biuro Ruchu Drogowego. Warszawa 2022.

Zakład Prewencji i Ruchu Drogowego

kom. dr Paweł Tobiczyk
asp. szt. Tomasz Lubiak
st. asp. Andrzej Amalio
asp. Andrzej Byrski

Szkoła Policji w Katowicach
ul. gen. Jankego 276
40-684 Katowice-Piotrowice
www.katowice.szkolapolicji.gov.pl

